

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 16 януари 2026 г.

Тълкувателно дело № 3/2025 г. на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд (ОСГТК на ВКС) е образувано с разпореждане от 20.06.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд, като за докладчици по делото са определени съдия Геновева Николаева от Гражданска колегия на ВКС и съдия Десислава Добрева от Търговска колегия на ВКС. С разпореждане от 02.07.2025 г. на председателя на Върховния касационен съд към състава на комисията като член е включена съдия Гълъбина Генчева. Тълкувателното дело е образувано по реда на чл. 124, ал. 1, т. 2 от Закона за съдебната власт на основание чл. 128, ал. 1 от същия закон във вр. с чл. 2 и чл. 5 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд (Правилата) по следните два въпроса:

1. *„Има ли право съдът на преценка дали са налице обстоятелствата за предоставяне на безплатна правна помощ по реда на чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата при направено искане по чл. 38, ал. 2 от същия закон или те са предоставени единствено на договарящите се и не подлежат на проверка от съда?“*

2. *„Дължат ли се разноски по смисъла на чл. 36 от Закона за адвокатурата във връзка с чл. 78, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс за заплатено адвокатско възнаграждение за изготвен отговор на касационна жалба на насреещната страна, когато и двете страни са подали касационни жалби, по които не е допуснато касационно обжалване?“*

В изпълнение на правомощията си по чл. 7.1 от Правилата комисията е провела подготвително заседание на 03.12.2025 г., на което е приела, че и двата въпроса се разрешават противоречиво от състави на Върховния касационен съд. Това обстоятелство основателно е констатирано в определение № 616/10.02.2025 г. по ч. гр. д. № 203/2025 г., I г.о. на ВКС, и определение № 934/27.02.2025 г. по ч. гр. д. № 3502/2024 г., IV г.о. на ВКС, постановени по реда на чл. 292 ГПК, както и в искането на председателя на Върховния касационен съд за приемане на тълкувателно решение. По тези съображения комисията е заключила, че за да се преодолее установеното противоречие, следва да бъде постановено тълкувателно решение

Комисията е преценила, че въпросите се явяват допустими и не се налага да бъдат смислово редактирани. Единствено **първият въпрос** следва да бъде синтактично прецизиран в следния смисъл: *„Има ли право съдът на преценка дали са налице обстоятелствата за оказване на безплатна правна помощ по реда на чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата при направено искане по чл. 38, ал. 2 от същия закон или тя е предоставена единствено на договарящите се и обстоятелствата не подлежат на проверка от съда?“*

Съобразно чл. 7.3 вр. чл. 7.1 от Правилата възможността за редакция на поставения въпрос е компетентността на съответното Общо събрание.

По изложените съображения и на основание чл. 7.3 вр. чл. 7.1 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд

РАЗПОРЕЖДАМ:

I. НАСРОЧВАМ тълкувателно дело № 3/2025 г. на ОСГТК на ВКС за разглеждане в закрито заседание на 29.01.2026 г. от 14.30 часа за преценка относно прередактиране на поставения първи въпрос, по който е констатирана противоречива практика.

Съдиите от Гражданската колегия и Търговската колегия на ВКС да бъдат уведомени за насроченото закрито заседание по делото.

II. Настоящото разпореждане да се публикува на вътрешния и външния сайт на ВКС, секция „Тълкувателни дела“.

**ГАЛИНА ЗАХАРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**